

DZIAŁ INFORMACYJNY

Sprawozdania

I. KOMISJA BADAŃ NAD ANTYKIEM CHRZEŚCIJAŃSKIM KUL

Międzywydziałowy Zakład Badań nad Antykiem Chrześcijańskim KUL zaraz od chwili swego powstania w maju 1969 r.¹ pragnął skupić wokół siebie ludzi zainteresowanych starożytnością chrześcijańską, by koordynować ich badania. Starano się zachęcić i pozyskać naukowców przede wszystkim "z własnego podwórka", których krąg zainteresowań zazębiał się z badaniami prowadzonymi przez Zakład. Ówczesnemu kierownictwu Zakładu /ks.doc.dr hab. J.M.Szymusiak i doc.dr Leokadia Małunowiczówna/ chodziło o utworzenie z nich przy Towarzystwie Naukowym KUL stałego doradczego ciała naukowego, które by stanowiło bazę i oparcie dla niego. Owocem tych starań była utworzona 20 IV 1972 r. i zatwierdzona przez Zarząd Towarzystwa Naukowego KUL² Komisja Badań nad Antykiem Chrześcijańskim, mająca działać przy Wydziale Historyczno-Filologicznym TN KUL. Jej organizację, cele i zadania ustalał uchwalony wówczas następujący regulamin:

- 1 O powstaniu i działalności Zakładu zob. A.Malinowski, 10-lecie Międzywydziałowego Zakładu Badań nad Antykiem Chrześcijańskim, RTK 26/1979/ z.4, 7-22.
- 2 Ówczesny Zarząd TN KUL stanowili: Ks. rektor prof.dr M.Krąpiec /prezes/, prof.dr Cz.Zgorzelski /wiceprezes/, prof.dr Z.Sułowski /sekretarz generalny/, ks.doc.dr Cz.Bartnik /skarbnik/; członkami Zarządu byli: ks.prof.dr S.Kamiński, prof.dr J.Kłoczowski, prof.dr I.Sławińska, prof.dr J.Turowski oraz przewodniczący wydziałów: ks.doc.dr A.Szafrański

1. Komisja Badań nad Antykiem Chrześcijańskim zorganizowana z inicjatywy Międzywydziałowego Zakładu Badań nad Antykiem Chrześcijańskim KUL, zatwierdzona przez Zarząd Towarzystwa Naukowego KUL d. 20. IV. 1972 r., działa przy Wydziale Historyczno-Filologicznym.

2. Zadania Komisji obejmują:

- a. prowadzenie prac naukowo-badawczych w dziedzinie antyku chrześcijańskiego /do VIII w./ przede wszystkim nad piśmiennictwem greckim i łacińskim oraz nad archeologią i sztuką,
- b. organizowanie wykładów i sympozjów naukowych z dziedziny antyku chrześcijańskiego,
- c. utrzymywanie kontaktu naukowego z wykładowcami antyku chrześcijańskiego w zakładach teologicznych,
- d. przygotowywaniem do druku pojedynczych publikacji lub serii wydawnictw zgłaszanych do planu wydawniczego bezpośrednio do Zarządu Towarzystwa Naukowego.

3. Skład Komisji

- a. Komisja składa się z członków Towarzystwa Naukowego KUL, pracowników naukowych i innych uczelni, magistrów KUL wszystkich wydziałów oraz innych wyższych uczelni zainteresowanych antykiem chrześcijańskim,
- b. Pracami Komisji kieruje Zarząd w składzie: przewodniczący, z-ca przewodniczącego i sekretarz. Kadencja kierownictwa trwa 3 lata. Wyborów dokonuje zwykłą większością głosów ogólne zebranie członków. Czynne i bierne prawo głosu posiadają tylko członkowie Towarzystwa Naukowego KUL. W razie potrzeby Kierownictwo może, za zgodą Zarządu Towarzystwa Naukowego, poszerzyć swój skład przez kooptację. Kierownictwo Komisji zgłasza listę członków Zarządowi Towarzystwa Naukowego.

4. Komisja za pośrednictwem Wydziału składa Zarządowi co-roczone sprawozdanie z działalności przed Walnym Zebraniem Towarzystwa.

/Teologiczno-Kanoniczny/, doc.dr A.Rodziński /Nauk Społecznych/,
doc.dr W.Rostocki /Historyczno-Filologiczny/, ks.prof.dr M.Kur-
działek /Filozoficzny/.

5. Komisja ma prawo zwoływać i odbywać zebrania wszystkich swych członków oraz w porozumieniu z Zarządem Towarzystwa Naukowego KUL zapraszać prelegentów zamiejscowych. Wydatki z tym związane winny się mieścić w ogólnym budżecie Towarzystwa Naukowego.

Na posiedzeniu Komisji w dniu 7 VI 1974 r. dokonano wyboru jej nowego kierownictwa /kierownik - prof.dr L.Małunowiczówna, z-ca kierownika - doc.dr hab. B.Filarska, sekretarz - mgr J.Krzemiński/ oraz powołano następujące osoby na członków Komisji: prof.dr L.Małunowiczównę, doc.dr hab. B.Filarską, prof. dra M.Plezię, doc.dr A.Świderkówną, ks.doc. M.Kurdziałka, doc. dra A.Rodzińskiego, o.dra A.Bobera, ks.dra L.Gładyszewskiego, ks.dra H.Wójtowicza, ks.dra R.Andrzejewskiego, ks.doc.dra J.Szymusiaka, ks.dra M.Starowieyskiego, mgra T.Górskiego, mgr B.Wronikowską, ks.mgra St.Szmidta, ks.dra A.Lufta, ks.dra Sz.Pieszozocha, ks.dra W.Eborowicza, ks.doc.dra J.Kudasiewicza, ks.mgra S.Longosza, ks.mgra E.Nowaka, ks.doc.dra W.Schenka, ks.doc.dra J.Homerskiego, doc.dr E.Wipszycką, doc.dra T.Bohrzenieckiego, dra S.Jakobielskiego, dr B.Ruszczyzo, mgra T.Gołgowskiego, ks. prof.B.Przybyszewskiego, ks.prof.J.Langmana, ks.mgra I.Tomczyka, ks.mgra Noconia, ks.mgra Z.Bielamowicza, doc.dr K.Stawecką.

W ciągu swej 5-letniej działalności Komisja patronowała i zgłaszała do planu wydawniczego TN KUL wszystkie prace powstałe w Międzywydziałowym Zakładzie Badań nad Antykiem Chrześcijańskim³. W ramach działalności Towarzystwa Naukowego KUL zorganizowała szereg spotkań naukowych, na których występowali zarówno jej członkowie, jak i zaproszeni goście /polscy i zagraniczni/. Oto wykaz tego rodzaju naukowych posiedzeń w porządku chronologicznym:

-----

3 Por. STCh t.1: Kazania i homilie na święta Pańskie i Maryjne pod red. ks.L.Gładyszewskiego, Lublin 1976; STCh t.2: Antologia listu starochrześcijańskiego /I. Listy z dziedziny kierownictwa duchowego/, pod red. L.Małunowiczówny, Lublin 1978; J.Czerniatowicz - Cz.Mazur, Recepta antyku chrześcijańskiego w Polsce /t.I XV-XVIII w. cz.I Autorzy i teksty/, Lublin 1978.

Rok 1974

- 23 X - Jacqueline Dosogne-Lafontaine /konserwator Muzeum Sztuki i Historii oraz wykładowca Uniw.Katol. w Lovanium/, Les églises rupestres de la Capadoce byzantine.
- 26 XI - Tytus Górski /Kraków/, Epigramaty damazjańskie jako pomnik literacko-archeologiczny⁴.

Rok 1975

- 28 I - B.Filarska /TN KUL/, Problemy dyskusyjne architektury chrześcijańskiej IV w.⁵
- 28 II - ks.M.Starowieyski /Warszawa/, Problematyka apokryfów⁶.
- 7 IV - E.Wipszycka /UW/, Formowanie się sieci parafialnej w Egipcie od IV do VII w.
- 22 IV - o.A.Bober /KUL/, Kola przekładów patrystycznych w dziejach teologii polskiej.
- 13 V - M.Fl.Squarciapino /Rzym/, Ostia antica cristiana.
- 27 XI - L.Małunowiczówna /TN KUL/ i ks.R.Andrzejewski, Sprawozdanie z VII Kongresu Studiów Patrystycznych w Oxfordzie /8-13 IX 1975/.
- 10 XII - B.Filarska /TN KUL/ i T.Górski /Kraków/, Sprawozdanie z IX Międzynarodowego Kongresu Archeologii Chrześcijańskiej w Rzymie /21-27 IX 1975/.

Rok 1976

- 5 III - Cz.Mazur /KUL/, Literatura patrystyczna w polskim Odrodzeniu.
- 31 III - H.Bednarek /Warszawa/, Hasło dehellenizacji chrześcijaństwa a sens patrystyki.

4 Streszczenie referatu zob. "Summarium" 23/1974/ nr 3, 235-236, wyd. Lublin 1978.

5 "Summarium" 4/24/ za rok 1975, wyd. Lublin 1978, 155-156.

6 Tamże 131-133.

- 27 IV - Prof. Anne-Marie Malingrey /wydawca tekstów św. Jana Chryzostoma w serii Sources Chrétiennes/, La catéchèse des petits enfants d'après "Sur la vaine gloire et l'éducation des enfants".
- 12 V - H. Paprocki /Warszawa/, Teksty Ojców Kościoła w polskich drukach staroocerkiewnosłowiańskich ksiąg liturgicznych.
- 21 X - ks. Fr. Drączkowski /KUL/, Dowartościowanie kultury intelektualnej jako rezultat polemiki antyheretyckiej Klemensa Aleksandryjskiego.
- 14 XII - ks. St. Longosz /Tarnów/, Znaczenie argumentu patrystycznego w pierwszym i drugim okresie sporów ariańskich /318-362/.

Rok 1977

- 20 I - O. dr Michel van Esbroeck, /Bruksela/, Légends chrétiennes de la conversion du IVe au VIe siècle.
- 24 II - Ks. prof. Albert van Roy /Katolicki Uniwersytet w Leuven/, Les études de la littérature antique chrétienne depuis la Renaissance.

Rok 1978

- 12 I - B. Filarska /TN KUL/, Charakterystyka architektury chrześcijańskiej IV w.
- 1 III - L. Małunowiczówna /TN KUL/, Niektóre problemy epigrafiki chrześcijańskiej.
- 6 VI - Ewa Tatar-Próchniakowa /KUL/, Scena Narodzenia Chrystusa w ikonografii wczesnochrześcijańskiej.

W roku 1979 nie odbyło się już żadne posiedzenie Komisji. Bezpośrednią przyczyną tego stanu rzeczy była choroba i pobyt w szpitalu jej kierownika prof. L. Małunowiczówny, która zmarła 1 V 1980 r., a wraz z nią ustała całkowicie aktywność Komisji. Warto by więc pomyśleć o ponownym wznowieniu działalności Komisji Badań nad Antykiem Chrześcijańskim, gdyż idea, która

przed 11 laty przyświecała powołaniu jej do życia jest ciągle żywa.

Andrzej Malinowski

II. MIĘDZYNARODOWE SYMPOZJUM O TRADYCJI ENKRATEI

W dniach 20-23 kwietnia 1982 r. odbyło się w Mediolanie na Wydziale Nauk Religijnych Katolickiego Uniwersytetu Najśw. Serca Jezusowego, międzynarodowe kolokwium na temat: "Tradycja enkratei. Motywacje ontologiczne i protologiczne". Warto przypomnieć, że w tym miejscu zorganizowano już uprzednio 2 analogiczne kolokwia: w kwietniu 1978 r. na temat: "Podwójne stworzenie i upadek człowieka w soteriologicznym ujęciu Grzegorza z Nyssy"¹ oraz w maju 1979 r. na temat: "Antropologia Orygenesisa i Kapadoccyków: arché i telos. Analiza historyczno-religijna"². Obecne kolokwium, za którego stronę merytoryczną i organizacyjną odpowiedzialny był prof. Ugo Bianchi, skupiające głównie specjalistów od gnostycyzmu, starało się rozpracować pojęcie enkratei i enkratyzmu na szerokim podłożu historyczno-religijnym prowadząc badania zarówno w kierunku prądów gnostyckich /poszerzenie tematyki sympozjum messeńskiego z 1966 r./, jak również w stronę neoplatonizmu. Uczestnikom sympozjum chodziło o dokładne, wspólne przeanalizowanie protologicznej motywacji enkratei, wg której seksualizm, czy małżeństwo i prokreacja drogą seksualną, uważane były za konsekwencje grzechu pierworodnego, praktykowanie zaś enkratei - wstrzemięźliwości za niszczenie lub ograniczenie mocy genesis /phthora. Podczas czterodniowych obrad wygłoszono 24 prelekcje starające się wy-

1 Jego akta: La "doppia creazione" dell'uomo negli Alessandrini, nei Capadoci e nella gnosi, red. U. Bianchi, Roma 1978.

2 Jego akta: Arché i telos. L'antropologia di Origene e di Gregorio di Nissa. Analisi storico-religiosa, Milano 1981 /Studia Patristica Mediolanensia 12/.